

Postanowienie z dnia 2 grudnia 1999 r.

III RN 106/99

Z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 24, poz. 110 ze zm.) nie wynika zakaz uiszczenia kosztów sądowych przez osobę trzecią.

Przewodniczący: SSN Andrzej Wasilewski, Sędziowie SN: Jerzy Kwaśniewski (sprawozdawca), Andrzej Wróbel.

Sąd Najwyższy, po rozpoznaniu w dniu 2 grudnia 1999 r. sprawy ze skargi „K.-T.-Ż.” Spółki z o.o. w likwidacji na decyzję Izby Skarbowej w P. z dnia 4 kwietnia 1998 r. [...] w przedmiocie określenia zaległości podatkowej za styczeń 1996 r., na skutek rewizji nadzwyczajnej Pierwszego Prezesa Sądu Najwyższego [...] od postanowienia Naczelnego Sądu Administracyjnego-Ośrodek Zamiejscowy w Rzeszowie z dnia 15 grudnia 1998 r. [...]

p o s t a n o w i ł:

u c h y l i ć zaskarżone postanowienie i przekazać sprawę Naczelnemu Sądowi Administracyjnemu-Ośrodkowi Zamiejscowemu w Rzeszowie do ponownego rozpoznania.

U z a s a d n i e n i e

Dnia 29 kwietnia 1998 r. „K.-T.-Ż.” Spółka z o.o. w likwidacji wniosła do NSA w Warszawie Ośrodka Zamiejscowego w Rzeszowie skargę na decyzję Izby Skarbowej w P. z dnia 4 kwietnia 1998 r. [...], dotyczącą określenia zaległości podatkowej, wraz z wnioskiem o zwolnienie od kosztów sądowych. NSA postanowieniem z dnia 13 stycznia 1998 r. [...] oddalił wniosek o zwolnienie od kosztów, a następnie wezwał pełnomocnika skarżącej do uzupełnienia braków skargi przez wniesienie wpisu sądowego w kwocie 1038,30 zł na konto Sądu. Ze względu na brak jakiegokolwiek

majątku spółki „K.-T.-Ż.” wpis został uiszczony nie przez nią samą, lecz przez jednego ze współników, a mianowicie Fabrykę Urządzeń Mechanicznych „K.” S.A. w K.

Postanowieniem z dnia 15 grudnia 1998 r. NSA odrzucił skargę i postanowił zwrócić FUM „K.” kwotę uiszczoną tytułem wpisu. W uzasadnieniu Sąd stwierdził, że zgodnie z art. 5 ust. 1 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 24, poz. 110 ze zm.), mającej zastosowanie w sprawie na mocy art. 36 ust. 3 ustawy z 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.), do uiszczenia kosztów – a więc i wpisu sądowego – obowiązana jest strona, która wnosi do sądu pismo podlegające opłacie. Stroną natomiast, zgodnie z art. 27 ust. 1 ustawy o kosztach sądowych, jest każdy uczestnik postępowania. Fabryka „K.” nie była ani stroną postępowania, ani uczestnikiem na prawach strony, toteż dokonanie przez nią wpłaty kwoty 1.038,30 zł nie może zostać potraktowane jako uiszczenie wpisu sądowego. Ze względu zatem na nieuiszczenie wpisu w terminie NSA w Rzeszowie odrzucił skargę na podstawie art. 27 ust. 2 ustawy o NSA.

Rewizję nadzwyczajną od tego postanowienia wniósł Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego zarzucając rażące naruszenie następujących przepisów: 1) art. 27 ust. 2 i art. 36 ust. 3 ustawy z dnia 11 maja 1995 r. o Naczelnym Sądzie Administracyjnym (Dz.U. Nr 74, poz. 368 ze zm.) w związku z art. 16 ust. 3 ustawy z dnia 13 czerwca 1967 r. o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 24, poz. 110 ze zm.) przez ich bezpodstawne zastosowanie; 2) art. 5 powołanej ustawy o kosztach sądowych w związku z art. 27 ust. 1 tej ustawy wobec braku ustalenia czy osoba prawna, która wpłaciła wpis sądowy za skarżącą Spółkę nie działała z jej umocowania; 3) art. 45 ust. 1 Konstytucji RP przez pozbawienie skarżącej przysługującego prawa do rozpatrzenia sprawy przez sąd.

Powołując te postawy Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Rewizja nadzwyczajna jest zasadna. Nie ma żadnych powodów – jak to trafnie przedstawił Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego w uzasadnieniu rewizji nadzwyczajnej – ażeby przyjmować, że strona zobowiązana wobec Skarbu Państwa z tytułu kosztów sądowych nie może, przy wykonywaniu tego obowiązku posłużyć się inną

osobą. Może tu zresztą wchodzić w rachubę każda forma działania osoby trzeciej za stronę, aby tylko zachowane zostały przewidziane warunki uiszczenia kosztów sądowych. Odpowiada to zarówno interesowi Skarbu Państwa uprawnionemu do pobrania kosztów sądowych, jak i interesowi strony, która dąży do wykonania swego obowiązku w terminie.

Z art. 5 ust. 1 powołanej wyżej ustawy o kosztach sądowych w sprawach cywilnych, nie wynika ograniczenie co do dopuszczalności spełnienia obowiązku strony uiszczenia kosztów sądowych, poprzez odpowiednie dla tej czynności działania – w szczególności osoby trzeciej. W przepisie tym nie określa się sposobu realizacji zobowiązania z tytułu kosztów sądowych. Przedmiotem regulacji jest tu bowiem wskazanie podmiotu zobowiązanego do opłacenia pisma podlegającego opłacie lub powodującego wydatki. Mianowicie zobowiązany jest, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej, strona, która wnosi do sądu pismo podlegające opłacie lub powodujące wydatki.

Według ustaleń zaskarżonego postanowienia, strona wniosła do Sądu skargę bez uiszczenia należnego wpisu. Ten brak został uzupełniony w wyznaczonym stronie terminie przez uiszczenie żądanego wpisu. Jeżeli tak było, to ma oczywiście słuszność Pierwszy Prezes Sądu Najwyższego, zarzucając rażące naruszenie art. 27 ust. 2 ustawy o Naczelnym Sądzie Administracyjnym. W przepisie tym bowiem określona została sankcja: „gdy nie uzupełniono w wyznaczonym terminie braków skargi”. Tymczasem sankcję tę – odrzucenie skargi - Naczelny Sąd Administracyjny zastosował po ustaleniu, że przedmiotowy brak skargi został usunięty w wyznaczonym terminie, a więc zastosował sankcję sprzecznie z hipotezą, która mogłaby stanowić jej podstawę, wprowadzając natomiast niedopuszczalny – bo nie wynikający z ustawowej regulacji – warunek, ażeby strona nie tylko usunęła brak skargi w wyznaczonym terminie, ale żeby uczyniła to osobiście.

Z powyższych przyczyn, wobec tego, że rewizja nadzwyczajna ma uzasadnioną podstawę i odpowiedni dla niej wniosek, Sąd Najwyższy orzekł zgodnie z tym wnioskiem, na podstawie art. 393¹³ § 1 KPC w związku z art. 10 ustawy z dnia 1 marca 1996 r. o zmianie Kodeksu postępowania cywilnego... (Dz.U. Nr 43, poz. 189 ze zm.).

=====